

Länsstyrelsen
Norrbotten

YTTRANDE

302-7824-15

1 (4)

2015-09-14

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet En fondstruktur för innovation och tillväxt (SOU 2015:64), ert dnr N2015/4705/KF

Länsstyrelsen i Norrbottens län har fått rubricerat betänkande på remiss

Sammanfattning av länsstyrelsens remissvar

Länsstyrelsen finner det positivt att se över och ge förslag på hur de statliga finansieringsinsatserna bör förändras för att bättre möta de finansieringsbehov som små och medelstora företag har.

Länsstyrelsen ser en stor risk vid centralisering av Inlandsinnovation och andra medel både när det gäller kompetens och när det gäller vem som får tillgång till riskkapitalet. Det finns stora geografiska olikheter som bör hanteras och en regional närhet är viktig i dessa frågor. De statliga finansieringsinsatserna bör utformas med hänsyn till regionala förutsättningar och behov.

Utredaren har inte gjort någon egen kartläggning av hur företagens behov ser ut, vilket ingick i uppdraget och är viktigt när syftet är att förbättra marknadsklimatet för entreprenörer.

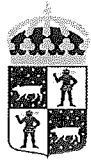
Det statliga riskkapitalet bör vara marknadskompletterande och då behöver man se över hur marknaden ser ut runt om i landet. En analys saknas av riskkapitalmarknaden fungerar väl och var det finns behov av kompletterande strukturer och medel.

Garantifonden, Demonstrationsanläggningsfonden, Mikrofonden och den Gröna fonden verkar bra och har olika syften. Även här behöver regionala hänsynstaganden tas i beaktande och vi saknar där underliggande analyser.

Synpunkter från Länsstyrelsen i Norrbottens län

Allmänt

Ett av utredningens uppdrag har varit att kartlägga behovet av statliga marknadskompletterande insatser till små och medelstora företag. Någon sådan kartläggning har inte gjorts utan utredaren har valt att hänvisa till vad andra studier har kommit fram till.

Statliga finansieringsinsatser

Utredningen en bra nulägesbeskrivning av de statliga finansieringsinsatserna.

Under rubriken 2.2 "Myndigheter som ger stöd till företag" saknas beskrivning av de statliga regionala stöden som riktas till företagen via det så kallade 1:1 anslaget samt landsbygdsprogrammets företagsstöd. Dessa stöd är viktiga för riskreduktion och är enligt vår bedömning ofta en förutsättning för att andra finansiärer ska gå in med medel. Detta är särskilt påtagligt i områden med låga fastighetsvärden och därmed bristande säkerheter.

Inlandsinnovation

Inlandsinnovation har nu, efter några år, kommit att bli en allt stabilare aktör som bidrar med riskkapital i de delar av landet där få aktörer verkar och där privat riskkapital inte finns i tillräcklig omfattning.

Vi anser att Inlandsinnovation har en betydande roll för att komplettera marknaden i norra delen av landet och att man utgör en motkraft till den sneda fördelning av riskkapital som bl a identifierats i Tillväxtanalys rapport "Riskkapitalmarknaden i Sverige 2013". Inlandsinnovation har också byggt upp en kompetens kring riskkapital i norra Sverige som bör tas tillvara.

Det saknas en analys i utredningen av de konsekvenser som uppstår när Inlandsinnovations medel centraliseras. Eventuella förändringar av förutsättningarna och behoven/utmaningarna i norra delen av landet bör belysas.

Ett förslag kan vara att etablera, alternativt behålla, en fond som har samma geografiska verksamhetsområde som Inlandsinnovation har idag och som verkar under samma villkor. Inlandsinnovation investerar gärna i unga företag med kraft och ambition att växa, de verkar inom alla branscher i norra Sverige och erbjuder kompetens och nätverk till gagn för företagen

Finansiering av företag – utbud och efterfrågan

I Norrbottens län varierar både utbudet av riskkapital och traditionen eller vanan att efterfråga och använda sig av externt ägarkapital.

Det privata riskkapitalet finns i begränsad omfattning i Norrbottens län. Satsningar har gjorts bland annat inom Partnerinvest för att försöka attrahera privata investerare. Även här kan det röra sig om tradition och att man inte är van att investera sitt kapital. Länsstyrelsen vill därför påpeka att det krävs regional närvaro och lång tid, både för företagen att ta in externt ägarkapital och för de privata investerarna att låta sitt kapital arbeta.

Överväganden och förslag

Övergripande inriktning

Länsstyrelsen ser i förslaget en stor risk till centralisering både när det gäller kompetens och när det gäller vilka företag som får tillgång till riskkapitalet. Förslagen i utredningen riskerar att minska utbudet av riskkapital i norra delen av landet. Det finns stora geografiska olikheter som bör hanteras. En regional närvaro och insikt om en regions specifika förutsättningar är grundläggande för att lyckas i dessa frågor.

Länsstyrelsen ställer sig också negativ till förslaget där den förvaltande verksamheten ska ske via externa konsulter utan lokal och regional förankring. Affärsrelationer bygger till stor del på förståelse av den verklighet och den kultur man finns i och på goda långsiktiga relationer.

Länsstyrelsen saknar en utredning och analys av hur företagens kapitalbehov ser ut i de olika delarna av landet och hur riskkapitalmarknaden fungerar i landets olika delar. Om det statliga riskkapitalet ska vara marknadskompletterande bör det också tas hänsyn till företagens olika behov och förutsättningar i hela landet. Tillväxtanalys rapport "Riskkapitalmarknaden i Sverige 2013" visar att riskkapitalinvesteringar i onoterade bolag och i tidiga tillväxtfaser är starkt koncentrerade till storstadsregionerna. Detta visar bland annat på att närhet och lokal kännedom har stor betydelse vid val av investeringsobjekt. Att riskkapital dras till tillväxtregioner är allmänt känt.

Att statligt riskkapital bör vara marknadskompletterande och att staten inte ska vara dominerande ägare håller vi med om, men i områden där det privata kapitalet är litet eller svårt att attrahera bör annat gälla. Därför är tankarna om assymetrisk riskfördelning (där staten tar större risk) bra. Det är även här stora regionala skillnader som behöver tas hänsyn till och vi saknar en analys av riskkapitalmarknaden.

Lån och garantier

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget om ett statligt garantisystem och till förstärkningen av Almis innovationsstöd. Vinnovas innovationsstödjande åtgärder anser vi sammanfaller helt eller delvis med innovationsbidragen inom de regionala företagsstöden. Länsstyrelsen saknar i denna utredning en redogörelse kring eventuella överlappningar av innovationsbidragen mellan de regionala företagsstöden och Vinnovas stöd.

Vi anser att Garantifonden, Demonstrationsanläggningsfonden, Mikrofonden och den Gröna fonden verkar bra och fonderna har olika syften. Men även här bör regionalt hänsynstagande tas. Demonstrationsanläggningsfonden har inte analyserats tillräckligt i utredningen.

En ny fondstruktur

Att hitta effektiva former för hantering av riskkapital och för samverkan mellan statligt och privat riskkapital är i grunden positivt. Strukturen i förslaget är fortfarande svår att överskåda och komplicerad. Det är nödvändigt att även bygga in en regional struktur.

Länsstyrelsen
Norrbotten

4 (4)

Datum
2015-09-14

Diarienummer
303-7824-15

Underfonder bör inte bara bildas utifrån olika branschers behov. De branscher och investeringsinriktningar som räknats upp i utredningen och som Fondinvest ska investera i initialt är inte representerade i någon större utsträckning i vårt län. Det måste finnas en regional aspekt så att olika geografiska förutsättningar och olika branscher kan hanteras. Att förstå företagens villkor i det område man verkar i är av yttersta vikt.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till förslaget om två beslutstillfällen per år. Det är inte tillräckligt flexibelt för att uppfylla behoven på riskkapitalmarknaden. Erfarenheten från nuvarande fonder är att man måste kunna agera snabbt och vid behov.

Länsstyrelsen saknar en redogörelse för hur Fondinvest kommer att arbeta i förhållande till de regionala fonderna inom Almi Invest och gentemot Norrlandsfonden. Regional kompetens som är avgörande för riskkapitalförsörjningen i norra Sverige finns inom dessa organisationer

Slutsats: Länsstyrelsen ser en stor fara i att utredningens förslag bidrar till kraftig centralisering av kompetens och att riskkapital främst kommer landets mer centrala delar till del. Norrbotten står inför stora utmaningar såsom gleshet, demografi etc och har alltför få privata riskkapitalister.

Beslut har fattats av landshövding Sven-Erik Österberg efter föredragning av Gunilla Havnesköld. I handläggningen har även Elisabeth Johansson Englund och Per-Erik Andersson deltagit.

Sven-Erik Österberg

Gunilla Havnesköld